

การศึกษาความหวาดกลัวอาชญากรรมไซเบอร์ของบุคลากรของรัฐในช่วงสถานการณ์ การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

A Study on Cybercrime Fear among Government Personnel During the COVID-19 Pandemic

จุมพญา ขันทอง^{1*} สุรีย์ฉาย พลวัน²
Jumpada Khanthong ^{1*} Sureeshine Phollawan²

^{1*, 2} สาขารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

^{1*, 2} Political Science major, Department of Political Science and Public Administration,
Faculty of Social Sciences, Kasetsart University
50 Ngamwongwan Road, Lat Yao Sub-district, Chatuchak District, Bangkok, 10900

*Corresponding author Email: jumpada.kh@ku.th

Article Info: Received: July 26, 2024 | Revised: October 18, 2024 | Accepted: October 21, 2024

บทคัดย่อ

สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้รูปแบบและสถิติการเกิดอาชญากรรมเปลี่ยนแปลงจากสถานการณ์ปกติ โดยพบว่ามีประชาชนตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมรูปแบบใหม่ ๆ เป็นจำนวนมาก การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมไซเบอร์และศึกษาปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมของบุคลากรของรัฐในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างบุคลากรของรัฐจำนวน 401 คน โดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Determining sample size from a given population และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา หาค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน t-test, F-test ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมในช่วงสถานการณ์การระบาดโควิด 19 ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนระดับพฤติกรรมการแสดงออกถึงการป้องกันอาชญากรรมภาพรวมอยู่ระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบระดับความหวาดกลัวตามปัจจัยส่วนบุคคลกลุ่มตัวอย่างที่ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ลักษณะทางสุขภาพ หน่วยงานในสังกัด รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แนวทางการจัดการกรณีตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ต่างกัน ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมและความปลอดภัยในการใช้ชีวิตเพื่อลดความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรมรวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อภาครัฐในด้านความปลอดภัยในการใช้ชีวิต

คำสำคัญ: อาชญากรรมไซเบอร์ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ความหวาดกลัวอาชญากรรม

Abstract

The COVID-19 pandemic has altered crime patterns and statistics from previous norms, with many individuals becoming victims of new forms of crime. This research aims to examine the level of fear of cybercrime and the factors associated with fear of crime among government personnel during the COVID-19 outbreak. Data were collected from a sample of 401 government employees, selected using the sample size indicated in the table for determining sample size from a given population. Questionnaires were used as the primary data collection tool. Data analysis employed descriptive statistics—such as percentages, frequencies, means, and standard deviations—and inferential statistics, including t-tests and F-tests. The findings revealed that the sample group had a low overall level of fear of crime during the COVID-19 pandemic. When comparing levels of fear across personal factors, such as age, health status, affiliation with agencies under the Ministry of Justice, and average monthly income, it was observed that different approaches to managing crime victims impacted the level of fear of crime. The results of this study can inform policy development on crime prevention and public safety to reduce fear of crime.

Keywords: cybercrime; COVID-19; fear of crime

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือ โควิด 19 เป็นโรคที่สามารถติดต่อดีง่ายและเป็นอันตรายต่อชีวิตและสุขภาพทั้งร่างกายจิตใจของผู้ได้รับเชื้อ จึงทำให้มีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตจากโรคดังกล่าวเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากทั่วโลกในช่วงปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงกับประชาชนและรัฐทั้งในด้านการปรับตัวต่อสถานการณ์การแพร่ระบาด ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ นโยบายทางการเมือง และทางด้านสังคมซึ่งส่งผลกระทบต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างยากลำบาก โดยสถานการณ์การระบาดภายในประเทศไทยได้ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับจนทำให้นายกรัฐมนตรีที่ดำรงตำแหน่งในขณะนั้น ได้แถลงประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ) เพื่อควบคุมสถานการณ์อันกระทบต่อความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยของประชาชนจึงจำเป็นต้องใช้มาตรการเร่งด่วน โดยให้ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 26 มีนาคม 2563 เป็นต้นไป (Emergency Decree on Public Administration in Emergency Situation, 2005) จากเหตุดังกล่าวที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่และปัญหาเศรษฐกิจทำให้มีการคาดการณ์ว่าจะส่งผลกระทบต่อการเกิดอาชญากรรมและการดำเนินธุรกิจผิดกฎหมาย เช่น อาชญากรรมที่เป็นองค์กรอาชญากรรม อาชญากรรมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น จากผลสรุปการศึกษาของโครงการริเริ่มต่อต้านกลุ่มอาชญากรข้ามชาติ (Global Initiative Against Transnational Organized Crime) ได้ผลสรุปที่ชัดเจนว่าโควิด 19 ทำให้อัตรา

ความหวาดกลัวอาชญากรรมไซเบอร์ / จุมพฏา ชันทอง และ สุรีย์ฉาย พลวัน, น. 134–148.

การก่ออาชญากรรมหลายประเภทลดลงทั่วโลกการวิจัยพบว่าการประกาศใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ เนื่องจากโควิด 19 ที่ได้มีการเพิ่มข้อจำกัดการเดินทางทำให้อัตราการก่ออาชญากรรมพื้นฐาน (street crime) ลดลงและด้วยประชากรจำนวนมากที่อาศัยอยู่ในบ้านทำให้การก่อเหตุโจรกรรมลดลง และในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขององค์กรอาชญากรรมบางกลุ่มสามารถใช้ประโยชน์จากสถานการณ์โควิด 19 ที่มีข้อจำกัดทำให้เนื่องจากคนต้องอยู่บ้านและใช้เวลาทำกิจกรรมออนไลน์มากขึ้น อาชญากรรมทางไซเบอร์จึงเพิ่มมากขึ้นและการขาดความรู้เกี่ยวกับรูปแบบอาชญากรรมทางไซเบอร์ซึ่งเป็นเรื่องใหม่และความปลอดภัยทางไซเบอร์ถือเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้อาชญากรรมทางไซเบอร์เพิ่มขึ้น (Global Initiative, 2020)

เมื่อได้เปรียบเทียบสถิติการเกิดอาชญากรรมช่วงก่อนและหลังสถานการณ์โควิด 19 ในประเทศไทย จากข้อมูลสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (Royal Thai Police Office, 2023) พบว่า ข้อมูลโดยรวมคดีประเภทความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ คดีประเภทความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ และคดีประเภทฐานความผิดพิเศษ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ อัตราการเกิดอาชญากรรมเมื่อศึกษาเปรียบเทียบจากสถิติโดยรวมตั้งแต่ปี 2560-2565 อาชญากรรมประเภททั่วไปมีอัตราการแจ้งความที่ลดน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าการเกิดอาชญากรรมลดลงซึ่งเป็นผลจากการประกาศ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ประชาชนจำเป็นต้องอยู่อาศัยที่บ้านลดการออกไปนอกสถานที่จึงลดโอกาสเกิดอาชญากรรมประเภททั่วไป (อาชญากรรมประเภทเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน) แต่พบว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์กลับพุ่งขึ้นสูงอย่างมีนัยสำคัญ สรุปได้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้อาชญากรรมประเภททั่วไปลดลงแต่การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์สูงขึ้น สอดคล้องกับบทความวิชาการต่างประเทศเรื่อง Changes in Crime Rates during the COVID-19 Pandemic ที่มีการศึกษาสถิติการเกิดอาชญากรรมช่วงก่อนและหลังสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ช่วงหลังการประกาศใช้มาตรการฉุกเฉินมีสถิติการเกิดอาชญากรรมลดลงโดยเฉพาะความผิดประเภทลักทรัพย์เช่นเดียวกันกับประเทศไทย (Meyer, 2022)

ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับอัตราอาชญากรรมในช่วงสถานการณ์โควิด 19 สะท้อนให้เห็นว่าความหวาดกลัวอาชญากรรมขึ้นอยู่กับความรู้สึกส่วนตัวของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น ประสบการณ์เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม การรับรู้ข้อมูลข่าวสารอาชญากรรม ความหวาดกลัวอาชญากรรมเป็นความรู้สึกจึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับข้อเท็จจริงแม้สถิติการเกิดอาชญากรรมในช่วงสถานการณ์โควิด 19 จะลดลงแต่ประชาชนยังคงมีความรู้สึกตื่นตระหนกเนื่องจากสถานการณ์ที่ไม่ปกติต้องเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตในหลายๆด้าน และมีประชาชนที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไซเบอร์สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความหวาดกลัวอาชญากรรมเนื่องจากเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development goals: SDGs) เป้าหมายที่ 16 ระบุว่าความหวาดกลัวอาชญากรรมนั้นเป็น “อุปสรรคต่อการพัฒนา” เนื่องจากกระทบต่อคุณภาพชีวิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชน (Suwannanon, 2017) อีกทั้งความพยายามในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมก็อาจไม่ส่งผลต่อการลดความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรมได้

โดยกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาคือบุคลากรของรัฐเนื่องจากในช่วงสถานการณ์โควิด 19 หน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ยังคงต้องไปทำงานตามปกติมีข้อจำกัดเรื่องไม่สามารถนำเอกสารทางราชการที่สำคัญ หรือเอกสารลับต่าง ๆ ออกนอกสถานที่ราชการกลับไปทำงานที่บ้าน (work from home) ดังเช่นภาคเอกชนได้ และบทบาทหน้าที่ของบางหน่วยงานยังคงจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ เช่น กรมพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน กรมราชทัณฑ์ เป็นต้น การที่ต้องออกมาทำงานในช่วงสถานการณ์ที่ไม่ปกติจึงอาจทำให้ส่งผลต่อความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรมที่แตกต่างจากประชาชนที่สามารถปฏิบัติอยู่ที่พักอาศัยได้ ดังนั้น บุคลากรของรัฐจึงเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาและการศึกษาความหวาดกลัวอาชญากรรมเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนหรือกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม ความปลอดภัยในการใช้ชีวิต เพื่อลดความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรมในอนาคตต่อไปได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมของบุคลากรในกระทรวงยุติธรรมในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมของบุคลากรในกระทรวงยุติธรรมในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

อาชญากรรมไซเบอร์ (Cybercrime) หมายถึง การกระทำความผิดทางอาญาในระบบคอมพิวเตอร์หรือการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อกระทำความผิดทางอาญา เช่น ทำลาย เปลี่ยนแปลง หรือขโมยข้อมูลต่าง ๆ เป็นต้น ระบบคอมพิวเตอร์ในที่นี้รวมถึงระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เชื่อมกับระบบดังกล่าวด้วย เช่น การใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Somboon, 2023) เป็นต้น

ในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตมีการพัฒนาก้าวหน้าขึ้นอย่างมากจึงเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในกิจวัตรประจำวันและการดำเนินชีวิตของผู้คน เนื่องจากความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารความสะดวกสบายในการทำธุรกรรมต่าง ๆ เมื่อวิถีชีวิตของผู้คนเปลี่ยนแปลงไปก็ส่งผลให้รูปแบบการก่ออาชญากรรมมีผลเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย อาชญากรรมรูปแบบใหม่เกิดขึ้นโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรมหรือเรียกว่า “อาชญากรรมไซเบอร์” จากสถานการณ์โควิดประชาชนจึงอยู่อาศัยที่บ้านและจำเป็นต้องพึ่งพาอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีในการดำเนินชีวิตมากขึ้น ทั้งเพื่อการทำงานและการสนทนากันเพื่อผ่อนคลาย ลดความเครียด และธุรกรรมที่ต้องใช้ระบบอินเทอร์เน็ตในการดำเนินการ เมื่อมีการใช้อินเทอร์เน็ตที่สูงมากขึ้นโอกาสในการประสบกับอาชญากรรมไซเบอร์ก็ย่อมสูงขึ้นไปด้วย (Electronic Transactions Development Agency, 2021) ทั้งนี้ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทไซเบอร์ในช่วงการระบาดของโรคโควิด 19 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเสี่ยงที่ขาดองค์ความรู้ความเข้าใจในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต จึงมีโอกาสตกเป็นเหยื่อได้ง่ายกว่า โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ ที่เพิ่งเริ่มใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้นเพื่อการเรียนการทำงาน นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มผู้บริโภคที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมไซ

ความหวาดกลัวอาชญากรรมไซเบอร์ / จุมพฎา ชันทอง และ สุริยฉาย พลวัน, น. 134–148.

เบอร์เพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากการซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ในอัตราที่เพิ่มมากขึ้นทำให้การตรวจสอบคุณภาพสินค้าและความน่าเชื่อถือของร้านค้าก็เป็นไปได้ยาก จากปัจจัยที่เป็นผลมาจากการระบาดของโรคโควิด 19 และมาตรการของรัฐบาลพยายามควบคุมสถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจถูกเปลี่ยนแปลงมาอยู่ในรูปแบบดิจิทัลมากขึ้น ทำให้อาชญากรรมไซเบอร์ขยายตัวมากขึ้นด้วย อาชญากรรมไซเบอร์เป็นอาชญากรรมที่ไร้พรมแดนสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายกันได้ทั่วโลก และในหลายกรณีมีลักษณะเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ ที่ผู้กระทำความผิดและเหยื่อไม่ได้อยู่ในพื้นที่เดียวกันหรือประเทศเดียวกัน อีกทั้งในการกระทำผิดหนึ่งครั้งอาจมีผลกระทบในวงกว้างจนยากที่จะติดตามหรือระบุให้แน่ชัดว่าเป็นความผิดในประเทศใด สังคมในทุกประเทศจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่า ประเภทของการกระทำผิดที่มีอัตราขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด 19 (Council of Europe, 2020)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความหวาดกลัวอาชญากรรมของแต่ละบุคคลจะเกิดขึ้นจากความรู้สึกปลอดภัย ความมั่นคง ความสามารถในการที่จะป้องกันตนเองหรือรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น ความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ลักษณะส่วนบุคคล ทั้งทางกายภาพ ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม บทบาทจากการขัดเกลาทางสังคม อิทธิพลของสื่อ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมที่สื่อส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญและมุ่งเน้นการแสดงออกของสื่อเกี่ยวกับอาชญากรรมที่มีความรุนแรง จำนวนมูลค่าการสูญเสียของเหยื่อ ซึ่งอาจจะทำให้การรับรู้อาชญากรรมของประชาชนสร้างความรู้สึกหวาดกลัวและมีทัศนคติที่ร้ายแรงต่ออาชญากรรมในสังคม ความเชื่อมั่นในความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อความรู้สึกของประชาชน ถ้ารู้สึกว่าได้รับการป้องกันอย่างเพียงพอจากอาชญากรรมส่งผลให้ประชาชนไม่หวาดกลัวอาชญากรรมในระดับที่สูงมาก (Boonphant, 2015)

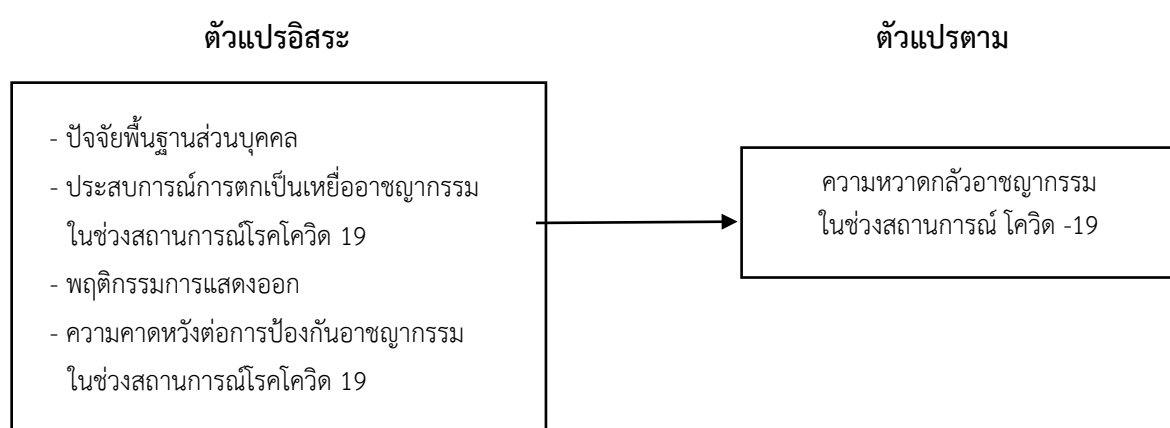
รายงานของบริษัท Resecurity พบว่า มีข้อมูลที่ใช้ระบุตัวบุคคล (personal identifiable information: PII) ของคนไทยกว่า 20 ล้านชุดข้อมูลที่รั่วไหลและถูกประกาศขายบนแพลตฟอร์มซื้อขายข้อมูลผิดกฎหมาย คือ ข้อมูลจากกรมกิจการผู้สูงอายุและได้รับการยืนยันจากกรมกิจการผู้สูงอายุและสำนักงานคณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติว่ามีข้อมูลรั่วไหลจริง จากเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความรู้สึกหวาดกลัวและความรู้สึกไม่ปลอดภัยของประชาชนอย่างมาก และแหล่งข้อมูลที่รั่วไหลก็มาจากหน่วยงานของรัฐที่ประชาชนมีเชื่อมั่นในความสามารถเก็บรักษาข้อมูลความลับได้ ดังนั้น เหตุการณ์เช่นนี้จึงเป็นกรณีที่สร้างความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรมไซเบอร์ในวงกว้างของประชาชน (Amocha, 2024) ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่ทุกหน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนในประเทศไทยต้องหันมาให้ความสำคัญกับปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์อย่างจริงจัง โดยเฉพาะเมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในการประชุม World Economic Forum ได้ยกปัญหาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ เป็นหัวข้อใหญ่ในการประชุม มีข้อมูลที่ค้นพบว่ากลุ่มอาชญากรทางไซเบอร์ มีความพร้อมที่รอจะโจมตีระบบต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ความหวาดกลัวอาชญากรรมไซเบอร์ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของบุคคลเท่านั้น ยังส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจของประเทศเพราะความปลอดภัยจากการถูกโจมตีทางไซเบอร์จะเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักของนักลงทุนในการตัดสินใจว่าจะมาลงทุนหรือไม่ (Homanek, 2020) ปัญหาความหวาดกลัวอาชญากรรมไซเบอร์จึงเป็นปัญหาที่สำคัญส่งผลกระทบและสัมพันธ์กับการพัฒนาในหลาย ๆ

ด้าน แม้อาชญากรจะยังไม่ได้ลงมือก่ออาชญากรรมแต่ก็สามารถสร้างความตื่นตระหนกและความหวาดกลัวต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยของประชาชนได้ ซึ่งสร้างความไม่ไว้วางใจของประชาชนต่อภาครัฐ แม้ไม่สามารถทราบได้แน่ชัดว่าผู้ใช้บัญชีดังกล่าวจะมีข้อมูลจริงหรือไม่ แต่ความรู้สึกหวาดกลัวของประชาชนได้เกิดขึ้นแล้วและถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีการจับกุมตัวอาชญากรได้ความรู้สึกปลอดภัยต่อองค์กรหน่วยงานรัฐก็จะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป ดังนั้น ความรู้สึกหวาดกลัวไม่จำเป็นต้องเกิดกับผู้ที่ได้ผลกระทบจากอาชญากรรมเท่านั้น และแม้อาชญากรรมจะยังไม่ได้เกิดแต่ความรู้สึกหวาดกลัวของแต่ละบุคคลก็สามารถเกิดขึ้นได้

เศรษฐศักดิ์ กัตัญญู (Katanyu, 2022) ได้วิจัยเรื่อง “ความหวาดกลัวอาชญากรรมในมหาวิทยาลัย” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความหวาดกลัวอาชญากรรมของนักศึกษา และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความหวาดกลัวอาชญากรรมของนักศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จำนวน 381 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และอิทธิพลจากสื่อมีอิทธิพลต่อความหวาดกลัวอาชญากรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตัวแปรที่ไม่มีอิทธิพลต่อความหวาดกลัวอาชญากรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ได้แก่ การรับรู้การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของบุคคลอื่น และสภาพแวดล้อมที่พักอาศัย (Katanyu, 2022)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้ ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในช่วงสถานการณ์โรคโควิด 19 พฤติกรรมการแสดงออก ความคาดหวังต่อการจัดการของรัฐ ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรมในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรของรัฐ โดยผู้วิจัยได้เลือกบุคลากรในสังกัดกระทรวงยุติธรรมเนื่องจากลักษณะงานส่วนใหญ่ยังคงต้องต้องไปทำงานตามปกติมีข้อจำกัดในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างจากบุคลากรของรัฐอื่นๆ เช่น กรมราชทัณฑ์ยังคงต้องคอยควบคุมนักโทษ บุคลากรในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กรมคุมประพฤติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมบังคับคดี กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานกิจการยุติธรรม สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และสำนักงาน ป.ป.ส. รวมทั้งสิ้นจำนวน 31,977 คน ได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากบุคลากรในสังกัดกระทรวงยุติธรรม โดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกนใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากรซึ่งกำหนดไว้ที่ 379 คน

เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีจำนวนบุคลากรที่ไม่เท่ากันผู้วิจัยจึงนำจำนวนบุคลากรของแต่ละหน่วยงานมาคำนวณเป็นค่าร้อยละและคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนราชการ/หน่วยงาน	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ	กลุ่มตัวอย่าง (คน) ปรับทศนิยมเป็นจำนวนเต็ม
สำนักงานรัฐมนตรี	35	0.11	0
สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	1,169	3.66	14
กรมคุมประพฤติ	4,082	12.77	49
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	343	1.07	4
กรมบังคับคดี	3,542	11.07	42
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	4,130	12.92	49
กรมราชทัณฑ์	15,488	48.43	184
กรมสอบสวนคดีพิเศษ	1,409	4.41	17
สำนักงานกิจการยุติธรรม	129	0.40	2
สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	396	1.24	5
สำนักงาน ป.ป.ส.	1,254	3.92	15
รวมทั้งสิ้น	31,977	100	380

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละหน่วยงาน ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลกลุ่ม/กองเฉพาะที่อยู่ส่วนกลางเท่านั้น โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเกินขนาดตามตาราง 22 คน โดยแบ่งเป็นหน่วยงานละ 2 คน เพื่อกรณีการตอบแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์จึงสามารถเก็บข้อมูลได้จำนวนทั้งหมด 401 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสำรวจข้อมูลบุคลากรจากกลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคลของกระทรวงยุติธรรม ติดต่อประสานงาน จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลและตอบแบบสอบถามเพื่อประกอบการทำวิจัยไปที่ส่วนราชการ/หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อชี้แจงจุดประสงค์ของการวิจัย โดยทำการเก็บข้อมูลและบันทึกผลข้อมูลโดยผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมการศึกษาวิจัยในคนทั่วไป หรือ Belmont report ประกอบด้วยหลัก 3 ประการ ได้แก่ 1. หลักความเคารพในบุคคล (respect for person) 2. หลักคุณประโยชน์ ไม่ก่ออันตราย (beneficence) 3. หลักยุติธรรม (justice) และคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัย จึงจัดทำเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเพื่อให้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยอย่างครบถ้วนและได้จัดทำหนังสือยินยอมเข้าร่วมการวิจัยเพื่อชี้แจงข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้วิจัยกับผู้เข้าร่วมวิจัย เช่น ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวผู้เข้าร่วมวิจัยเป็นความลับ จะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้องได้รับอนุญาตจากผู้เข้าร่วมวิจัยแล้วจะกระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยนี้เป็นการยินยอมของผู้เข้าร่วมวิจัยแล้วทั้งสิ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงประมาณหาค่าความเที่ยงตรง (IOC : Index of item objective congruence) เพื่อวัดความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา ซึ่งได้ผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.97 และนำข้อคำถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability test) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาร์ช (Cronbach's alpha coefficient) ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.80 หลังจากนั้นจึงนำข้อคำถามทั้งหมดไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 401 คน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการแสดงออกในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 ด้าน จำนวน 29 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของบุคลากรกระทรวงยุติธรรมในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 4 ความคาดหวังต่อมาตรการจัดการของภาครัฐในช่วงสถานการณ์การระบาดโควิด 19 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 6 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ความหวาดกลัวอาชญากรรมไซเบอร์ / จุมพฏา ชันทอง และ สุรีย์ฉาย พลวัน, น. 134-148.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุมาณที่ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และใช้สถิติ t-test เพื่อหาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 2

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล	ส่วนใหญ่เป็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	หญิง	210	52.4
2. อายุ	20-30 ปี	150	37.4
3. ลักษณะทางสุขภาพ			
3.1 โรคประจำตัว	ไม่มี	321	80
3.2 ภาวะความพิการ	ไม่มี	397	99
3.3 โรคที่เคยเป็น/เคยได้รับการรักษาในระยะเวลา 5 ปี	ติดเชื้อไวรัสโควิด 19	310	77.3
4. จำนวนผู้พักอาศัยร่วมกัน	3-4 คน	152	37.9
ลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลที่อาศัยร่วมกัน	บิดามารดา/คนในครอบครัว	166	41.3
5. ลักษณะที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว	128	31.9
6. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด	ปริญญาตรี	266	66.3
7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	15,001-20,000 บาท	139	34.7
8. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมที่ท่านปฏิบัติงาน	กรมราชทัณฑ์	185	46.1
9. ท่านรับรู้ข่าวสารอาชญากรรมจากสื่อประเภทใด	โซเชียลมีเดีย	355	88.5
10. ท่านเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในช่วงสถานการณ์โควิด 19 หรือไม่ (ช่วงระหว่างเดือนมีนาคม 2563-กันยายน 2565)	ไม่เคย	280	69.8
11. แนวทางการจัดการกรณีหากท่านตกเป็นเหยื่อ/ผู้เสียหายจากอาชญากรรมในช่วงสถานการณ์โควิด 19	ร้องทุกข์ (แจ้งความ) ที่สถานีตำรวจที่ใกล้ที่สุด	166	41.40

จากตารางที่ 2 พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้หญิงร้อยละ 52.4 ช่วงอายุ 20-30 ปี ร้อยละ 37.4 ลักษณะทางสุขภาพไม่มีโรคประจำตัวร้อยละ 80 ไม่มีภาวะความพิการร้อยละ 99 เคยติดเชื้อไวรัสโควิด 19 ร้อยละ 77.3 ผู้พักอาศัยอยู่ร่วมกัน 3-4 คน ร้อยละ 37.9 ลักษณะความสัมพันธ์ของผู้พักอาศัยร่วมกันแบบคนในครอบครัวร้อยละ 41.3 ลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นบ้านเดี่ยวร้อยละ 31.9 ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดปริญญาตรี ร้อยละ 66.3 หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมกรมราชทัณฑ์ร้อยละ 46.1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000-20,000 บาท ร้อยละ 34.7 รับรู้ข่าวสารอาชญากรรมจากสื่อประเภทโซเชียลมีเดียร้อยละ 88.5 ไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ร้อยละ 69.8 และแนวทางการจัดการกรณี

หากตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ร้อยทุกซ์ (แจ้งความ) ที่สถานีตำรวจที่ใกล้ที่สุด ร้อยละ 41.40

ตารางที่ 3

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ระดับ ความคิดเห็น
1. กิจกรรมประจำวัน/กิจกรรมของบุคลากรในสังกัด กระทรวงยุติธรรมในช่วงสถานการณ์การระบาดโควิด 19	3.10	1.10	4.50	1.30	ปานกลาง
2. พฤติกรรมการแสดงออกถึงความหวาดกลัวของบุคลากรใน สังกัดกระทรวงยุติธรรมในช่วงสถานการณ์การระบาด โควิด 19	2.06	1.08	2.71	1.41	น้อย
3. พฤติกรรมป้องกันอาชญากรรมของบุคลากรในสังกัด กระทรวงยุติธรรมในช่วงสถานการณ์การระบาด โควิด 19	3.71	1.24	4.58	1.72	มาก
4. ระดับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของบุคลากรสังกัด กระทรวงยุติธรรมในช่วงสถานการณ์การระบาดโควิด 19	2.03	1.19	3.37	1.31	น้อย
5. ระดับความคาดหวังต่อมาตรการจัดการและการเยียวยา เหยื่ออาชญากรรมของภาครัฐในช่วงสถานการณ์การระบาด โควิด 19	3.83	1.51	4.07	3.62	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการแสดงออกด้านกิจกรรมประจำวัน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.10 ค่าสูงสุด 4.50 และต่ำที่สุด 1.30 พฤติกรรมการแสดงออกถึงความหวาดกลัวของบุคลากรในสังกัดกระทรวงยุติธรรมในช่วงสถานการณ์การระบาดโควิด 19 อยู่ในระดับน้อยมีค่าเฉลี่ย 2.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.08 ค่าสูงสุด 2.71 และต่ำที่สุด 1.41 พฤติกรรมป้องกันอาชญากรรมของบุคลากรในสังกัดกระทรวงยุติธรรมในช่วงสถานการณ์การระบาดโควิด 19 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.71 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.24 ค่าสูงสุด 4.58 และต่ำที่สุด 1.72 ระดับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของบุคลากรสังกัดกระทรวงยุติธรรมในช่วงสถานการณ์การระบาดโควิด 19 อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.19 ค่าสูงสุด 3.37 และต่ำที่สุด 1.31 และระดับความคาดหวังต่อมาตรการจัดการและการเยียวยาเหยื่ออาชญากรรมของภาครัฐในช่วงสถานการณ์การระบาดโควิด 19 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.51 ค่าสูงสุด 4.07 และต่ำที่สุด 3.62

ผลทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลเพื่อต้องการทราบว่าตัวแปรใดที่มีผลต่อความหวาดกลัวของบุคลากรในกระทรวงยุติธรรมต่ออาชญากรรมในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 โดยสถิติที่นำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าว ได้แก่ การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตัวแปรสองกลุ่ม (t-test) และการวิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่าง

ความหวาดกลัวอาชญากรรมไซเบอร์ / จุมพฎา ชันทอง และ สุริย์ฉาย พลวัน, น. 134–148.

ค่าเฉลี่ยตัวแปรตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป (F-test) โดยค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ปรากฏผลดังนี้

สมมติฐาน ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลที่ต่างกันส่งผลต่อความหวาดกลัวของบุคลากรในกระทรวงยุติธรรมต่ออาชญากรรมในช่วงสถานการณ์โควิด 19 แตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 4

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล	สถิติที่ใช้	t/F	Sig.	แปรผล
เพศ	F-test	1.088	0.354	ไม่แตกต่าง
อายุ	F-test	11.830	0.000	แตกต่าง
ลักษณะทางสุขภาพ	t-test	2.17	0.025	แตกต่าง
จำนวนผู้พักอาศัยร่วมกัน	F-test	1.640	0.180	ไม่แตกต่าง
ลักษณะความสัมพันธ์ของผู้ที่อาศัยร่วมกัน	F-test	0.389	0.761	ไม่แตกต่าง
ลักษณะที่อยู่อาศัย	F-test	1.669	0.094	ไม่แตกต่าง
ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด	F-test	1.430	0.233	ไม่แตกต่าง
หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม	F-test	5.339	0.000	แตกต่าง
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	F-test	2.535	0.040	แตกต่าง
ประสบการณ์ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	t-test	-9.546	0.174	ไม่แตกต่าง
แนวทางการจัดการกรณีตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	F-test	6.363	0.000	แตกต่าง

จากตารางที่ 4 พบว่าตัวแปรที่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ คือ อายุ ลักษณะทางสุขภาพ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แนวทางการจัดการกรณีตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรดังกล่าวส่งผลต่อระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ที่แตกต่างกัน ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ได้แก่ เพศ จำนวนผู้พักอาศัยร่วมกัน ลักษณะความสัมพันธ์ของผู้ที่อาศัยร่วมกัน ลักษณะที่อยู่อาศัย ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด ประสบการณ์ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งหมายความว่าตัวแปรเหล่านี้ไม่ได้ส่งผลต่อระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ที่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลด้าน อายุ ลักษณะทางสุขภาพ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และแนวทางการจัดการกรณีตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แตกต่างส่งผลต่อระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานสอดคล้องกับสถิติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (Provincial Police Region 9, 2024) ระบุว่าเหยื่อส่วนใหญ่ของคดีอาชญากรรมไซเบอร์นั้น จะอยู่ในวัยทำงาน โดยจำแนกรายละเอียดตามกลุ่มอายุดังนี้ กลุ่มอายุ 11-14 ปี

ร้อยละ 0.12 กลุ่มอายุ 15-17 ปี ร้อยละ 0.78 กลุ่มอายุ 18-21 ปี ร้อยละ 6.22 กลุ่มอายุ 22-29 ปี ร้อยละ 25.33 กลุ่มอายุ 30-44 ปี ร้อยละ 41.51 กลุ่มอายุ 45-59 ปี ร้อยละ 19.62 และกลุ่มอายุ 60 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 6.42 ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลในด้านอายุมีผลต่อแนวโน้มการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไซเบอร์ที่แตกต่างกันและนำไปสู่ความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรมที่แตกต่างกันตามช่วงอายุของแต่ละบุคคล เช่น กลุ่มคนช่วงอายุ 30-44 ปี เมื่อรับรู้ว่าคุณสมบัติของตัวอยู่ในกลุ่มอายุที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไซเบอร์สูงที่สุดก็ย่อมส่งผลต่อความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรมไซเบอร์มากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ที่สถิติการตกเป็นเหยื่อน้อยกว่า

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความหวาดกลัวอาชญากรรมของแต่ละบุคคลจะเกิดขึ้นจากความรู้สึกปลอดภัย ความมั่นคง ความสามารถในการที่จะป้องกันตนเองหรือรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น จากการศึกษาระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในภาพรวมความหวาดกลัวอยู่ระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณารายประเภทพบว่ามีความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรมประเภทไซเบอร์ในระดับปานกลาง ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมไซเบอร์มากกว่าอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ เนื่องจากการที่สังคมต้องเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคยส่งผลให้อาจต้องตกอยู่ภายใต้สภาวะแรงกดดันและความเครียดจากวิกฤติโรคโควิด 19 และอีกทั้งสถิติปี 2563 มีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไซเบอร์เพิ่มขึ้นสูง ข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (Orwin, 2022) ที่ระบุว่าในช่วงสถานการณ์โควิด 19 มีอัตราการเกิดอาชญากรรมลดลงแต่อาชญากรรมไซเบอร์พุ่งขึ้นสูงมาก อัตราการเกิดอาชญากรรมเมื่อศึกษาเปรียบเทียบจากสถิติโดยรวมตั้งแต่ปี 2560-2565 สถิติการเกิดอาชญากรรมช่วงก่อน-หลัง สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 อาชญากรรมประเภททั่วไปมีอัตราการแจ้งความที่ลดน้อยลงซึ่งเป็นผลจากการประกาศ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ทำให้ประชาชนต้องอยู่อาศัยที่บ้านจึงลดโอกาสในการก่ออาชญากรรมประเภททั่วไป แต่พบว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์กลับพุ่งขึ้นสูงสถิติในปี 2564 มีจำนวนผู้แจ้งความ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มากกว่า 4 เท่าของปี 2562 แสดงให้เห็นว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้อาชญากรรมประเภททั่วไปลดน้อยลงแต่การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์สูงขึ้น และงานวิจัยของต่างประเทศ (Global Initiative Against Transnational Organized Crime) ยังได้ยืนยันว่า โควิด 19 ทำให้อัตราการก่ออาชญากรรมหลายประเภทลดลงทั่ว เนื่องจากโควิด 19 ประเภทการโจรกรรมจึงลดลง และในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มอาชญากรใช้ประโยชน์จากสถานการณ์โควิด 19 มาก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์จึงเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

3. สถานการณ์โควิด 19 ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไป หรือ ที่เรียกกันว่า ความปกติใหม่หรือชีวิตวิถีใหม่ (new normal) จากผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมในช่วงสถานการณ์โควิด 19 คือ ทำธุรกรรมทางการเงินผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรม และสั่งสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์อยู่ในระดับมาก พฤติกรรมดังกล่าวล้วนต้องกระทำผ่านอินเทอร์เน็ตในการดำเนินกิจกรรม ดังนั้นกลุ่มผู้บริโภคจึงตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมไซเบอร์เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ในอัตราที่เพิ่มมากขึ้น และมาตรการของรัฐบาลถูกเปลี่ยนแปลงมาอยู่ในรูปแบบดิจิทัลมากขึ้น เมื่อรูปแบบการใช้ชีวิตของคนเปลี่ยนแปลงอาชญากรก็ปรับเปลี่ยนรูปแบบในการก่ออาชญากรรมซึ่งทำให้

ความหวาดกลัวอาชญากรรมไซเบอร์ / จุมพฏา ชันทอง และ สุริย์ฉาย พลวัน, น. 134–148.

อาชญากรรมไซเบอร์ขยายตัวมากขึ้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติรายงานสถิติการรับแจ้งความออนไลน์คดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ในช่วงวันที่ 1 มีนาคม 2565 ถึง 30 มิถุนายน 2567 พบว่า มีการแจ้งความผ่านระบบแจ้งความออนไลน์ทั้งหมด 575,507 เรื่อง มูลค่าความเสียหายรวมกว่า 65,715 ล้านบาท เฉลี่ยความเสียหายวันละกว่า 80 ล้านบาท ปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์จึงเป็นปรากฏการณ์ที่กระทบต่อความรู้สึกหวาดกลัวของคน เช่น ไม่กล้ารับโทรศัพท์เบอร์ที่ไม่รู้จัก ไม่กล้ากรอกข้อมูลส่วนบุคคลในระบบออนไลน์ รวมถึงไม่กล้าลงทุนธุรกิจออนไลน์ ความหวาดกลัวอาชญากรรมส่งผลกระทบต่อบุคคลแตกต่างกัน ซึ่งสร้างความกังวลโดยไม่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและหากมีความหวาดกลัวระดับมากสามารถสร้างผลเสียต่อความเป็นอยู่ที่ดีและนำไปสู่การทำกิจกรรมสาธารณะน้อยลง ความไว้วางใจต่อทั้งบุคคลอื่นและภาครัฐน้อยลง จากสถิติการแจ้งความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าอาชญากรรมไซเบอร์ถือเป็นความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของความมั่นคงปลอดภัยของรัฐ เศรษฐกิจ และกระทบต่อความรู้สึกปลอดภัยของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

1. ภาครัฐควรสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากประชาชนควรมีแนวทางการจัดการต่ออาชญากรรมรูปแบบใหม่ ๆ และแนวทางการป้องกันอาชญากรรมในสถานการณ์ที่ไม่ปกติอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความมั่นใจต่อประชาชน ทำให้ประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อยังมีความหวังและเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมว่าจะนำความยุติธรรมคืนสู่ผู้ได้รับความเสียหายหรือเหยื่อจากอาชญากรรมได้ เพราะส่วนใหญ่ผู้ตกเป็นเหยื่อเลือกที่จะไม่แจ้งความหรือไม่ทำตามกระบวนการของกฎหมายเพราะไม่มีความเชื่อมั่นต่อภาครัฐ
2. การประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ประชาชนรับรู้ถึงภัยอาชญากรรมในรูปแบบใหม่และวิธีการรับมือควรมีการประชาสัมพันธ์จากภาครัฐเองโดยตรงและบูรณาการร่วมกันกับภาคเอกชน เช่น ธนาคาร
3. เพิ่มมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมไซเบอร์อย่างเคร่งครัดและไม่ผลักภาระให้ประชาชนรับผิดชอบเพียงอย่างเดียวซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหที่ปลายทางภาครัฐควรรัดกุมและให้ความสำคัญกับเรื่องการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนมากกว่านี้
4. อัพเดทฐานข้อมูลสถิติให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องมาจากการที่ประชาชนไม่มีความเชื่อมั่นต่อภาครัฐทำให้ฐานข้อมูลสถิติการเกิดคดีกับความเป็นจริงไม่ตรงกัน ซึ่งข้อมูลส่วนนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น ด้านปราบปราม ด้านการป้องกัน และนำบทเรียนหรือประสบการณ์จากประเภทอาชญากรรมที่พบสูงในช่วงสถานการณ์โควิด 19 เก็บเป็นฐานข้อมูลเพื่อใช้วิเคราะห์สถานการณ์การเกิดอาชญากรรมในสถานการณ์ที่ไม่ปกติในอนาคตเพื่อเป็นการเตรียมป้องกันอาชญากรรมต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งถัดไป

1. ความหวาดกลัวอาชญากรรมนั้นเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเนื่องจากกระทบต่อคุณภาพชีวิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชน ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาความหวาดกลัวอาชญากรรมในกลุ่มประชากรหรือสถานการณ์อื่น ๆ เพื่อวิเคราะห์ผลต่อไป
2. การศึกษารั้งถัดไปควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกและเพื่อพัฒนาแนวทางการป้องกันอาชญากรรมในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ตำรวจภูธรภาค 9. (2567, กรกฎาคม 29). สถิติเหยื่ออาชญากรรมไซเบอร์. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
<https://www.police9.go.th/ตร-เผย-สถิติเหยื่ออาชญา/>
- อิติรัตน์ สมบูรณ์. (2566, ตุลาคม 25). รู้เข้าใจและตระหนัก “อาชญากรรมทางไซเบอร์” (Cybercrime) ป้องกันภัยคุกคามใกล้ตัว. *จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. <https://www.chula.ac.th/news/138291/>
- ปณิศา เอ็มโอชา. (2567, กุมภาพันธ์ 24). แฮกเกอร์ประกาศขายข้อมูลคนไทยเกือบ 20 ล้านชุดข้อมูลในเดือน ม.ค. 67. *หน่วยงานรัฐโดนด้วย 2 แห่ง. บีบีซีไทย*. <https://www.bbc.com/thai/articles/cgl435v8evno>
- ปริญญ หอมเอนก. (2563, มิถุนายน 23). ผู้เชี่ยวชาญ มั่นใจ ชีวิตวิถีใหม่ อยู่ภายใต้ภัยคุกคามทางไซเบอร์. *สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย*. <https://www.tijthailand.org/highlight/detail/detail/cybercrime-covid-19>
- ปวันตา บุญพันธ์. (2558). ความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรมของผู้สูงอายุในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. *วารสารสหวิทยาการ วิทยาลัยสหวิทยาการ*, 12(2), 8-11. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/citujournal/article/view/246741/167481>
- พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548. (2548, กรกฎาคม, 16). *ราชกิจจานุเบกษา*, 122(58ก). <https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/166932.pdf>
- เศรษฐศักดิ์ กัตถัญญ. (2565). ความหวาดกลัวอาชญากรรมในมหาวิทยาลัย. *วารสารวิชาการและนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์*, 4(2), 3-4. <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JAIS/article/view/1838/1266>
- สุดาร์ก สุธรรณานนท์. (2563, กันยายน 9). การศึกษาความหวาดกลัวอาชญากรรมในประเทศไทย. *สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย*. <https://www.tijthailand.org/article/detail/fear-of-crime-in-thailand>
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2566, ธันวาคม 21). สถิติคดีอาญาความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จำแนกตามประเภทความผิด รายจังหวัด พ.ศ. 2560 – 2565. *สำนักงานสถิติแห่งชาติ*. https://www.nso.go.th/nsoweb/nso/statistics_and_indicators?impt_branch=310
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2564, เมษายน 9). การสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2563. <https://www.etda.or.th/th/newsevents/pr-news/ETDA-released-IUB-2020.aspx>
- อรวิทย์ แซ่โง้ว. (2565, กุมภาพันธ์ 24). สถิติการเกิดอาชญากรรม พ.ศ. 2564. *สำนักงานตำรวจแห่งชาติ*. <http://thaicrimes.org/pdf/crimes/calendar2564.pdf>

ภาษาอังกฤษ

- Amocha, P. (2024, February 24). *Hackers announced the sale of nearly 20 million data sets of Thai people in January 2024. Two government agencies were also affected. BBCThai*. <https://www.bbc.com/thai/articles/cgl435v8evno> (in Thai).
- Boonphant, P. (2015). A study on the fear of crime among: The elderly in Lad Phrao Bangkok. *Journal of Integrated Sciences*, 12(2), 8-11. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/citujournal/article/view/246741/167481> (in Thai)
- Council of Europe. (2020). *Cybercrime and COVID-19*. <http://www.coe.int/web/cybercrime/cybercrime-and-covid-19>
- Electronic Transactions Development Agency. (2021, April 9). *Thailand internet user behavior 2020*. <https://www.etda.or.th/th/Useful-Resource/publications/Thailand-Internet-User-Behavior-2020.aspx> (in Thai)
- Emergency Decree on Public Administration in Emergency Situation, B.E. 2548. (2005, July 16). *The Government Gazette*, 122(58a). <https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/166932.pdf> (in Thai)

ความหวาดกลัวอาชญากรรมไซเบอร์ / จุมพฎา ชันทอง และ สุรีย์ฉาย พลวัน, น. 134–148.

- Global Initiative. (2020, March 26). Crime and Contagion: The impact of a pandemic on organized crime. <https://globalinitiative.net/analysis/crime-contagion-impact-covid-crime/>
- Homanak, P. (2020, June 23). *Experts are confident in the new way of life, Under cyber threats. The Office of Justice Affair.* <https://www.tijthailand.org/highlight/detail/detail/cybercrime-covid-19>. (in Thai).
- Katanyu, S. (2022). Fear of crime in university. *Journal of Academic and Innovation in Social*, 4(2), 3-4. <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JAIS/article/view/1838/1266> (in Thai)
- Meyer, M., Hassafy, A., Lewis, G., Shrestha, P., Haviland, A. M., & Nagin, D. S. (2022). Changes in crime rates during the COVID-19 Pandemic. *Statistics and Public Policy*, 9(1), 97–109. <https://doi.org/10.1080/2330443X.2022.2071369>
- Orwin Sengphairo. (2021, February 24). *Crime statistics 2020. Royal Thai Police Office.* <http://thaicrimes.org/pdf/crimes/calendar2564.pdf>. (in Thai).
- Provincial Police Region9. (2024, July 29). *Cybercrime victim statistics. Royal Thai Police Office.* <https://www.police9.go.th/ตร-เผย-สถิติเหยื่ออาชญา/> (in Thai)
- Royal Thai Police Office. (2023, December 21). *Statistics on criminal cases for crimes involving life, body, and sex, classified by type of offense by province, 2017 – 2022. National Statistical Office.* https://www.nso.go.th/nsoweb/nso/statistics_and_indicators?impt_branch=310 (in Thai)
- Somboon, T. (2023, October 25). *Know, understand and realize “Cybercrime” (Cybercrime) protects against imminent threats. Chulalongkorn University.* <https://www.chula.ac.th/news/138291/> (in Thai)
- Suwannanon, S. (2017, September 9). *Sustainable development goals. The Office of Justice Affair.* <https://www.oja.go.th/sdgs16/> (in Thai)